

EUROPSKA UNIJA

EUROPSKI PARLAMENT

VIJEĆE

**Bruxelles, 14. svibnja 2024.
(OR. en)**

**2020/0277(COD)
LEX 2345**

**PE-CONS 19/1/24
REV 1**

**JAI 233
ASILE 29
MIGR 60
CODEC 398**

**UREDBA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
O KRIZNIM SITUACIJAMA I SITUACIJAMA VIŠE SILE
U PODRUČJU MIGRACIJA I AZILA I IZMJENI UREDBE (EU) 2021/1147**

UREDBA (EU) 2024/...
EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 14. svibnja 2024.

**o kriznim situacijama i situacijama više sile
u području migracija i azila i izmjeni Uredbe (EU) 2021/1147**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 78. stavak 2. točke (d) i (g),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom³,

¹ SL C 155, 30.4.2021., str. 58.

² SL C 175, 7.5.2021., str. 32.

³ Stajalište Europskog parlamenta od 10. travnja 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 14. svibnja 2024.

budući da:

- (1) Unija bi, kao područje slobode, sigurnosti i pravde, trebala osigurati da se osobe pri prelasku unutarnjih granica ne provjeravaju, oblikovati zajedničku politiku azila i migracija, nadzora vanjskih granica i vraćanja te spriječiti nedopuštena kretanja među državama članicama, na temelju solidarnosti i pravedne podjele odgovornosti među državama članicama, što je pravedno i prema državljanima trećih zemalja i osobama bez državljanstva te uz potpuno poštovanje temeljnih prava.
- (2) Potreban je sveobuhvatan pristup kojim se ojačava uzajamno povjerenje među državama članicama, uzimajući u obzir činjenicu da djelotvornost takvog pristupa ovisi o tome da se svi dijelovi sagledavaju i provode zajedno i integrirano.

- (3) Unija i njezine države članice mogle bi biti suočene s migracijskim izazovima koji se mogu znatno razlikovati, posebno u pogledu razmjera i sastava dolazaka. Stoga je ključno da Unija bude opremljena različitim alatima za odgovor na sve vrste situacija. Tim bi se sveobuhvatnim pristupom, kako je opisan u Uredbi (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁺, među ostalim putem partnerstava s relevantnim trećim zemljama, trebalo osigurati da Unija ima na raspolaganju posebna pravila za djelotvorno upravljanje migracijama, pogotovo u pogledu aktivacije obveznog mehanizma solidarnosti, te da su uvedene sve potrebne mjere za sprečavanje krize. Ovom se Uredbom utvrđuju pravila kojima se nadopunjuje taj pristup, kao i pravila utvrđena u Direktivi Vijeća 2001/55/EZ⁵, koja se mogu primjenjivati istodobno.

⁴ Uredba (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o upravljanju azilom i migracijama, izmjeni uredbi (EU) 2021/1147 i (EU) 2021/1060 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 604/2013 (SL L, ..., ELI: ...).

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)), a u bilješku unijeti broj, datum, naslov, upućivanje na SL i ELI za tu uredbu.

⁵ Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba (SL L 212, 7.8.2001., str. 12.).

- (4) Neovisno o uvođenju potrebnih preventivnih mjera, ne može se isključiti mogućnost da krizna situacija ili situacija više sile u području migracija i azila nastane zbog okolnosti koje su izvan kontrole Unije i njezinih država članica. Takve iznimne situacije mogu uključivati masovne dolaske državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva na državno područje jedne ili više država članica ili situaciju u kojoj treća zemlja ili neprijateljski nedržavni akter instrumentalizira migrante u cilju destabilizacije države članice ili Unije ili situaciju više sile u državi članici. U tim okolnostima, moguće je da mjere i fleksibilnost predviđeni Uredbom (EU) 2024/...⁺ i Uredbom (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća⁶⁺⁺ nisu dovoljni za odgovaranje na takve iznimne situacije. Te iznimne situacije razlikuju se od onih u kojima se država članica suočava s ozbiljnom migracijskom situacijom zbog kumulativnog učinka dolazaka na njezine dobro pripremljene sustave azila, prihvata i migracija ili u kojima je država članica pod migracijskim pritiskom zbog razmjera dolazaka koji premda ne dosežu razinu masovnih dolazaka, stvaraju nerazmjerne obveze za njezine dobro pripremljene sustave, i za koje situacije su Uredbom (EU) 2024/...⁺ predviđene relevantne mjere. Nadalje, ovom se Uredbom ne utječe na izvršavanje odgovornosti koju države članice imaju u pogledu očuvanja javnog poretka i zaštite unutarnje sigurnosti.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

⁶ Uredba (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o utvrđivanju zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji i stavljanju izvan snage Direktive 2013/32/EU (SL L, ..., ELI: ...).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)), a u bilješku unijeti broj, datum, naslov, upućivanje na SL i ELI za tu uredbu.

- (5) Ovom se Uredbom namjerava poboljšati pripravnost i otpornost Unije u upravljanju kriznim situacijama te olakšati operativnu koordinaciju, potporu kapacitetima i dostupnost financijskih sredstava u kriznim situacijama.
- (6) Ovom se Uredbom osigurava djelotvorna primjena načela solidarnosti i pravedne podjele odgovornosti među državama članicama te prilagodba relevantnih pravila o postupku azila, uključujući primjenu ubrzanog postupka, kako bi države članice i Unija imale na raspolaganju potrebne pravne alate s ciljem brzog reagiranja na krizne situacije i situacije više sile, uključujući prilagodbu vremenskih okvira za provedbu svih postupaka.
- (7) Ovom se Uredbom osigurava da države članice dobiju punu potporu u kriznim situacijama i situacijama više sile, među ostalim putem mehanizma solidarnosti kojim se osigurava pravedna podjela odgovornosti i uravnoteženi naponi među državama članicama u situacijama krize.

- (8) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva te načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), posebno poštovanje i zaštita ljudskog dostojanstva, zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, poštovanje privatnog i obiteljskog života, načelo najboljih interesa djeteta, pravo na azil i zaštitu u slučaju udaljavanja, protjerivanja ili izručenja, kao i Ženevska konvencija o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951., kako je dopunjena Njujorškim protokolom od 31. siječnja 1967. („Ženevska konvencija”). Ova bi se Uredba trebala provoditi u skladu s Poveljom i općim načelima prava Unije i međunarodnim pravom. Kako bi se odražavali primarni cilj zaštite najboljih interesa djeteta, u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989., i potrebe za poštovanjem obiteljskog života te kako bi se osigurala zaštita zdravlja dotičnih osoba, trebale bi se primjenjivati zaštitne mjere u pogledu maloljetnika i članova njihovih obitelji te tražitelja međunarodne zaštite („tražitelji”) čije zdravstveno stanje zahtijeva posebnu i primjerenu potporu. Pravila i jamstva navedena u Uredbi (EU) 2024/...⁺ trebala bi se i dalje primjenjivati na osobe koje podliježu odstupanjima predviđenima u ovoj Uredbi, osim ako je ovom Uredbom predviđeno drukčije. Pravila navedena u Direktivi (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća⁷⁺⁺, uključujući ona o zadržavanju tražitelja, trebala bi se nastaviti primjenjivati od trenutka izražavanje namjere za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁷ Direktiva (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o utvrđivanju standarda za prihvata tražitelja međunarodne zaštite (SL L, ..., ELI: ...).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)), a u bilješku unijeti broj, datum, naslov, upućivanje na SL i ELI za tu direktivu.

- (9) Ovom se Uredbom ne predviđaju odstupanja od pravila i jamstava, uključujući ona koja se odnose na materijalne uvjete prihvata, na temelju Direktive (EU) 2024/...⁺. Država članica u kriznoj situaciji trebala bi osigurati dodatne i dovoljne ljudske i materijalne resurse kako bi mogla izvršiti svoje obveze iz te direktive.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

- (10) Pravila i jamstva navedena u uredbama (EU) 2024/...⁸⁺, (EU) 2024/...⁹⁺⁺ i (EU) 2024/...¹⁰⁺⁺⁺ Europskog parlamenta i Vijeća te Direktivi (EU) 2024/...¹¹⁺⁺⁺⁺ trebala bi se nastaviti primjenjivati neovisno o odstupanjima primijenjenima na temelju ove Uredbe. Države članice trebale bi primjenjivati mjere predviđene ovom Uredbom samo pod uvjetima kojima te mjere podliježu kako je predviđeno u relevantnoj provedbenoj odluci Vijeća donesenoj na temelju ove Uredbe, i ako je to nužno potrebno i razmjerno.

-
- ⁸ Uredba (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o uvođenju dubinske provjere državljana trećih zemalja na vanjskim granicama i izmjeni uredaba (EZ) br. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 i (EU) 2019/817 (SL L, ..., ELI: ...).
- ⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 20/24 (2020/0278(COD)), a u bilješku unijeti broj, datum, naslov, upućivanje na SL i ELI za tu uredbu.
- ⁹ Uredba (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o uspostavi sustava „Eurodac” za usporedbu biometrijskih podataka radi djelotvorne primjene uredaba (EU) 2024/... i (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Vijeća 2001/55/EZ te radi utvrđivanja identiteta državljana treće zemlje i osoba bez državljanstva s nezakonitim boravkom i o zahtjevima tijela za izvršavanje zakonodavstva država članica i Europolu za usporedbu s podacima iz Eurodaca u svrhu izvršavanja zakonodavstva, o izmjeni uredaba (EU) 2018/1240 i (EU) 2019/818 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 603/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L, ..., ELI: ...).
- ⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 15/24 (2016/0132(COD)), a u bilješku unijeti broj, datum, naslov, upućivanje na SL i ELI za tu uredbu.
- ¹⁰ Uredba (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite, za jedinstveni status za izbjeglice ili za osobe koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu i za sadržaj odobrene zaštite, o izmjeni Direktive Vijeća 2003/109/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća (SL L, ..., ELI: ...).
- ⁺⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 70/24 (2016/0223(COD)), a u bilješku unijeti broj, datum, naslov, upućivanje na SL i ELI za tu uredbu.
- ¹¹ Direktiva (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o izmjeni Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava (SL L, ..., ELI: ...).
- ⁺⁺⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 14/24 (2022/0426 (COD)), a u bilješku unijeti broj, datum, naslov, upućivanje na SL i ELI za tu direktivu.

- (11) Donošenjem mjera na temelju ove Uredbe koje se odnose na određenu državu članice ne bi se trebala dovesti u pitanje mogućnost primjene članka 78. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (12) Masovni dolasci državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva mogli bi dovesti do situacije u kojoj država članica ne može obrađivati zahtjeve za međunarodnu zaštitu državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva u skladu s pravilima utvrđenima u Uredbi (EU) 2024/...⁺ i Uredbi (EU) 2024/...⁺⁺ što utječe na funkcioniranje sustava azila i migracija, ne samo u toj državi članici nego i u Uniji u cjelini. Stoga je potrebno utvrditi posebna pravila i mehanizme koji bi trebali omogućiti učinkovito djelovanje za odgovaranje na takve situacije.
- (13) Države članice trebale bi imati dostatne ljudske i financijske resurse i infrastrukturu kako bi djelotvorno provodile politike upravljanja azilom i migracijama. Države članice trebale bi osigurati odgovarajuću koordinaciju među relevantnim nacionalnim tijelima i s nacionalnim tijelima drugih država članica kako bi osigurale da su njihovi sustavi azila, prihvata, uključujući službe za zaštitu djece, ili vraćanja dobro pripremljeni, što uključuje i pripravnost i planiranje djelovanja u nepredvidivim situacijama, te da svaka sastavnica ima dostatne kapacitete.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (14) Do situacije instrumentalizacije moglo bi doći kada treća zemlja ili neprijateljski nedržavni akter potiče ili olakšava kretanje državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva prema vanjskim granicama Unije ili prema državi članici, ako takva djelovanja upućuju na namjeru treće zemlje ili neprijateljskog nedržavnog aktera da destabilizira Uniju ili određenu državu članicu, i ako takva djelovanja mogu ugroziti osnovne funkcije određene države članice, uključujući očuvanje javnog poretka ili zaštitu njezine nacionalne sigurnosti.
- (15) Situacije u kojima su nedržavni akteri uključeni u organizirani kriminal, osobito krijumčarenje, ne bi se trebale smatrati instrumentalizacijom migranata ako cilj nije destabilizirati Uniju ili određenu državu članicu.
- (16) Humanitarna pomoć ne bi se trebala smatrati instrumentalizacijom migranata ako cilj nije destabilizirati Uniju ili određenu državu članicu.
- (17) Ne dovodeći u pitanje mjere primjenjive u okviru drugih područja politike i pravnih instrumenata, kako bi se osigurao neposredan i odgovarajući odgovor na hibridnu prijetnju u skladu s pravom Unije i međunarodnim obvezama, ova je Uredba usmjerena na posebne mjere primjenjive u području migracija čiji je cilj odgovaranje na situacije instrumentalizacije.

- (18) U situaciji instrumentalizacije državljanima trećih zemalja i osobe bez državljanstva mogli bi izraziti namjeru za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu na vanjskoj granici ili u tranzitnoj zoni države članice, pri čemu se često radi o osobama koje su uhićene zbog neovlaštenih prelazaka vanjske granice kopnom, morem ili zrakom ili koje su iskrcane nakon operacija potrage i spašavanja. To posebno može dovesti do neočekivanog znatnog povećanja broja predmeta u vezi sa zahtjevima za međunarodnu zaštitu na vanjskim granicama. U tom pogledu, djelotvoran i stvaran pristup postupku međunarodne zaštite mora se osigurati u skladu s člankom 18. Povelje i Ženevskom konvencijom.
- (19) Kad je riječ o Cipru, Uredbom Vijeća (EZ) br. 866/2004¹² predviđaju se posebna pravila koja se primjenjuju na crtu razgraničenja između područja Republike Cipra u kojima Vlada Republike Cipra izvršava stvarnu kontrolu i onih područja u kojima ona ne izvršava stvarnu kontrolu. Iako ta crta razgraničenja nije vanjska granica, situaciju u kojoj treća zemlja ili neprijateljski nedržavni akter potiče ili olakšava kretanje državljanima trećih zemalja ili osoba bez državljanstva preko te crte razgraničenja trebalo bi smatrati instrumentalizacijom, kada su prisutni svi drugi elementi instrumentalizacije.
- (20) Država članica može biti suočena i s neuobičajenim i nepredvidivim okolnostima izvan svoje kontrole, a njihove posljedice ne bi bilo moguće izbjeći unatoč svoj dužnoj pažnji. Takve situacije više sile mogle bi spriječiti državu članicu da ispuni svoje obveze na temelju prava Unije i mogle bi imati posljedice ne samo u toj državi članici nego i u cijeloj Uniji. Primjeri situacije više sile uključuju, među ostalim, pandemije i prirodne katastrofe.

¹² Uredba Vijeća (EZ) br. 866/2004 od 29. travnja 2004. o režimu prema članku 2. Protokola br. 10 uz Akt o pristupanju (SL L 161, 30.4.2004., str. 128.).

- (21) Ako država članica smatra da se nalazi u kriznoj situaciji ili situaciji više sile, ta država članica trebala bi moći zatražiti odobrenje za primjenu odstupanjâ i mjera solidarnosti predviđenih u ovoj Uredbi. Taj bi zahtjev trebao sadržavati opis situacije, te bi u njemu trebalo navesti koje se mjere zahtijevaju za rješavanje posebne situacije. U njemu bi trebalo predvidjeti i razloge zbog kojih situacija zahtijeva primjenu tih mjera i, ako je to relevantno, navesti mjere koje su već poduzete za rješavanje te situacije.
- (22) Primjena mjera sadržanih u Stalnom paketu instrumenata EU-a za potporu migracijama kako je utvrđeno u članku 6. stavku 3. Uredbe (EU) 2024/...⁺ („paket instrumenata”) ne bi trebala biti preduvjet za ostvarivanje koristi od mjera solidarnosti na temelju ove Uredbe.
- (23) Država članica koja se suočava s kriznom situacijom trebala bi moći od drugih država članica zatražiti mjere solidarnosti i potpore koje su najprikladnije njezinim potrebama za upravljanje tom situacijom i koje zahtijevaju veću razinu solidarnosti od razine predviđene Uredbom (EU) 2024/...⁺ kako bi se smanjila odgovornost te države članice za rješavanje krizne situacije. Pojačane mjere solidarnosti i potpore mogle bi biti u obliku premještanja, financijskih doprinosa, alternativnih mjera solidarnosti ili kombinacije navedenog.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (24) U kriznoj situaciji ili situaciji više sile država članica koja se suočava s takvom situacijom trebala bi moći zatražiti odobrenje za primjenu odstupanja od relevantnih pravila o postupku azila, uključujući postupak azila na granici. Ako je to relevantno, takvi bi zahtjevi trebali uključivati i odabir dotične države članice u pogledu isključenja ili prestanka postupka na granici za određene kategorije tražitelja. Uz takav zahtjev dotična država članica trebala bi moći obavijestiti Komisiju o svojoj namjeri da primijeni odstupanje od roka za registraciju prije nego što je joj je odobreno da to učini u provedbenoj odluci Vijeća te o točnim razlozima zbog kojih je potrebno hitno djelovanje. Primjena tog odstupanja ne bi trebala trajati dulje od 10 dana od dana podnošenja zahtjeva, osim ako je to odobreno u provedbenoj odluci Vijeća. Pri ispunjavanju svojih odgovornosti u okviru postupka odobravanja Komisija i Vijeće trebali bi djelovati brzo kako bi se ograničio vremenski razmak između kraja tog razdoblja i donošenja odgovarajuće provedbene odluke Vijeća.
- (25) S obzirom na to da bi se država članica istodobno mogla suočavati s više situacija opisanih u ovoj Uredbi, moguće je da ta država članica istodobno zatraži različite mjere na temelju ove Uredbe i da dobije odobrenje za istodobnu primjenu tih mjera, koje su zamišljene kao komplementarne, ili za ostvarivanje koristi od tih mjera.

- (26) Kako bi se omogućilo pravilno upravljanje kriznom situacijom, uključujući instrumentalizaciju, ili situacijom više sile te osigurala predvidljivost i odgovarajuća prilagodba relevantnih pravila o postupku azila u takvim situacijama, uključujući postupak azila na granici, Komisiji bi trebalo dodijeliti ovlast da, na temelju obrazloženog zahtjeva dotične države članice, procijeni situaciju i da provedbenom odlukom utvrdi je li država članica koja podnosi zahtjev suočena s kriznom situacijom, uključujući instrumentalizaciju, ili situacijom više sile.

- (27) U kriznoj situaciji mjere solidarnosti za rješavanje takve situacije trebale bi nadilaziti mjere predviđene Uredbom (EU) 2024/...⁺. Zbog toga bi Komisija pri procjeni situacije trebala uzeti u obzir kvantitativne i kvalitativne pokazatelje iz članka 9. te uredbe i potkrijepljene informacije koje je dostavila država članica koja podnosi zahtjev i informacije prikupljene na temelju Uredbe (EU) 2021/2303 Europskog parlamenta i Vijeća¹³ i Uredbe (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴ te godišnjeg europskog izvješća o azilu i migracijama iz Uredbe (EU) 2024/...⁺. U situacijama instrumentalizacije, Komisija bi trebala uzeti u obzir i razloge zbog kojih paket instrumenata nije dovoljan za rješavanje situacije. Komisija bi trebala prikupiti dovoljno informacija za pravilnu procjenu suočava li se država članica koja podnosi zahtjev s kriznom situacijom, uključujući instrumentalizaciju, ili situacijom više sile, uz savjetovanje s relevantnim agencijama, posebno s Agencijom Europske unije za azil („Agencija za azil”), Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu i Agencijom Europske unije za temeljna prava, kao i s međunarodnim organizacijama, posebno Visokim povjerenikom Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) i Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM), i drugim relevantnim organizacijama.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).
¹³ Uredba (EU) 2021/2303 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2021. o Agenciji Europske unije za azil i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 439/2010 (SL L 468, 30.12.2021., str. 1.).

¹⁴ Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

- (28) Kako bi se osigurala visoka razina političkog nadzora te potpore i izražavanja solidarnosti Unije, relevantno je razmotriti je li Europsko vijeće potvrdilo da su Unija ili jedna ili više njezinih država članica suočene sa situacijom instrumentalizacije migranata. Instrumentalizacija migranata može ugroziti osnovne funkcije države članice, uključujući očuvanje javnog poretka ili zaštitu njezine nacionalne sigurnosti.
- (29) Kako bi se omogućio odgovarajući odgovor koji je nužan i razmjeran za rješavanje situacije, u prijedlogu Komisije trebalo bi utvrditi, prema potrebi, posebna odstupanja koja bi države članice trebale biti ovlaštene primjenjivati. U situaciji instrumentalizacije trebalo bi jasno utvrditi osobe koje podliježu instrumentalizaciji i na koje se mogu primijeniti relevantna odstupanja. U kriznoj situaciji, prema potrebi i nakon savjetovanja s državom članicom koja se suočava s kriznom situacijom, Komisija bi u svoj prijedlog trebala uključiti nacrt plana za solidarni odgovor u kojem se navode relevantne mjere solidarnosti i njihova razina potrebna za određenu situaciju, uključujući ukupan iznos premještanja, financijskih doprinosa ili alternativnih mjera solidarnosti i njihovu razinu, te prepoznajući da su različite vrste solidarnosti jednake vrijednosti i poštujući potpuno diskrecijsko pravo država članica pri odabiru mjera solidarnosti.

- (30) Budući da u situaciji migracijskog pritiska, premještanje ili kompenzacija u pogledu odgovornosti trebaju pokriti 60 % potreba za premještanjem na temelju Uredbe (EU) 2024/...⁺, u kriznoj situaciji važno je da se zadovolje sve potrebe dotične države članice za solidarnošću. Zbog toga bi, kada se provedbenom odlukom Vijeća uspostavlja plan za solidarni odgovor, država članica koja se suočava s kriznom situacijom trebala imati prednost pri iskorištavanju nedodijeljenih obveza solidarnosti ili onih koje još nisu provedene i koje su dostupne u godišnjoj pričuvi za solidarnost uspostavljenoj u skladu s člankom 57. Uredbe (EU) 2024/...⁺. Ako to nije moguće ili ako godišnja pričuva za solidarnost ne sadržava dostatne preuzete obveze za pokrivanje utvrđenih potreba, država članica koja se suočava s kriznom situacijom trebala bi moći koristiti i doprinose iz provedbene odluke Vijeća, prepoznajući da različite vrste solidarnosti imaju jednaku vrijednost. Kako bi se odgovorilo na sve potrebe dotične države članice, ako kombinacija preuzetih obveza premještanja dostupnih u godišnjoj pričuvi za solidarnost i u provedbenoj odluci Vijeća nije dostatna, kompenzacija u pogledu odgovornosti trebala bi postati obvezna kako bi se pokrile potrebe utvrđene u planu za solidarni odgovor. Da bi se to ostvarilo, na državnom području države članice koja daje doprinos trebale bi se nalaziti osobe na koje se primjenjuje kompenzacija.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (31) Krizne situacije ili situacije više sile također mogu ugroziti osnovne funkcije države članice. Kako bi se ojačalo uzajamno povjerenje među državama članicama i poboljšala koordinacija na razini Unije, Vijeću bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za donošenje provedbene odluke kojom se državi članici odobrava primjena odstupanja i mjera solidarnosti predviđenih ovom Uredbom ako su ispunjeni utvrđeni uvjeti. Rok za primjenu mjera odobrenih prvotnom provedbenom odlukom trebao bi biti tri mjeseca. To bi se razdoblje trebalo moći produljiti za dodatna tri mjeseca nakon što Komisija potvrdi da je krizna situacija ili situacija više sile i dalje prisutna. Vijeće bi trebalo biti ovlašteno dodatno produljiti odobrenje za primjenu odstupanja i mjera solidarnosti za najviše tri mjeseca na temelju prijedloga Komisije, ako su okolnosti koje opravdavaju produljenje odstupanja i mjera solidarnosti i dalje prisutne. To bi se razdoblje trebalo moći produljiti za dodatna tri mjeseca nakon potvrde Komisije da je situacija i dalje prisutna. Vijeće bi trebalo biti ovlašteno staviti izvan snage primjenu mjera na temelju prijedloga Komisije kada završe okolnosti koje opravdavaju primjenu odstupanja i mjera solidarnosti. Trebalo bi biti moguće da se odlukom o produljenju izmijene primijenjena odstupanja. Pri izvršavanju svojih ovlasti i obavljanju svojih odgovornosti Komisija i Vijeće trebali bi u svakom trenutku osigurati poštovanje načela proporcionalnosti i nužnosti.

- (32) Provedbena odluka Vijeća trebala bi, prema potrebi, navesti posebna odstupanja koja je država članica koja se suočava sa kriznom situacijom ili situacijom više sile ovlaštena primjenjivati, ovisno o prirodi svakog odstupanja, te utvrditi datum od kojeg bi se odstupanja mogla primjenjivati. Nadalje, u odluci bi se trebali navesti razlozi na kojima se ona temelji i osobno područje primjene odstupanja.
- (33) Provedbenom odlukom Vijeća trebalo bi, prema potrebi, uspostaviti navedeni plan za solidarni odgovor u kojem bi se navele potrebne posebne mjere solidarnosti i potpore te njihove razine, kao i obveze koje su preuzele države članice koje daju doprinos. U tu bi se svrhu postupak preuzimanja obveza trebao odviti u okviru donošenja provedbene odluke Vijeća. Važno je osigurati da država članica koja daje doprinos ima potpunu diskreciju odabrati vrstu mjera solidarnosti i potpore.
- (34) S obzirom na važnost primjene mjera utvrđenih u ovoj Uredbi samo onoliko dugo i u mjeri u kojoj je to nužno potrebno, Komisija i Vijeće trebali bi stalno pratiti i preispitivati razinu potrebe za tim mjerama i proporcionalnost tih mjera. U tom bi kontekstu Komisija posebnu pozornost trebala posvetiti poštovanju temeljnih prava i humanitarnih standarda te može zatražiti od Agencije za azil da pokrene postupak praćenja sustava azila ili prihvata dotične države članice na temelju članka 15. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2303.

- (35) Postupovna pravila utvrđena u Uredbi (EU) 2024/...⁺ za provođenje premještanja primjenjuju se kako bi se osigurala propisna provedba mjera solidarnosti u kriznoj situaciji, uzimajući u obzir ozbiljnost i hitnost te situacije.
- (36) Radi osiguravanja neometane provedbe mehanizma solidarnosti na temelju ove Uredbe, koordinator EU-a za solidarnost trebao bi, uz zadaće navedene u Uredbi (EU) 2024/...⁺, podupirati aktivnosti premještanja i promicati kulturu pripravnosti, suradnje i otpornosti među državama članicama. U kriznoj situaciji koordinator EU-a za solidarnost trebao bi svaka dva tjedna dostavljati izvješće o stanju provedbe i funkcioniranju mehanizma premještanja. Uredu koordinatora EU-a za solidarnost trebalo bi osigurati dovoljno osoblja i resursa za učinkovito ispunjavanje njegove uloge na temelju ove Uredbe. Pri provođenju premještanja posebnu pozornost trebalo bi posvetiti ranjivim osobama.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (37) Kad je riječ o premještanju, prednost bi trebalo dati ranjivim osobama, posebno ako imaju posebne potrebe u vezi s prihvatom u smislu članka 24. Direktive (EU) 2024/...⁺ ili kojima su potrebna posebna postupovna jamstva kako je navedeno u člancima od 20. do 23. Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺. U skladu s člankom 24. Direktive (EU) 2024/...⁺, vjerojatnije je da će posebne potrebe u vezi s prihvatom imati tražitelji iz bilo koje od sljedećih kategorija: maloljetnici, maloljetnici bez pratnje, osobe s invaliditetom, starije osobe, trudnice, lezbijke, homoseksualci, biseksualne, transrodne i interseksualne osobe, samohrani roditelji s maloljetnom djecom, žrtve trgovine ljudima, teško bolesne osobe, osobe s psihičkim poremećajima, uključujući posttraumatski stresni poremećaj i osobe koje su bile mučene, silovane ili izvrgnute drugim teškim oblicima psihološkog, fizičkog ili seksualnog nasilja, poput žrtava rodno uvjetovanog nasilja, sakaćenja ženskih spolnih organa, dječjeg ili prisilnog braka, ili seksualno, rodno, rasno ili vjerski motiviranog nasilja.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (38) Za razliku od pravila utvrđenih u Uredbi (EU) 2024/...⁺, prema kojima države članice nisu obvezne preuzeti odgovornost iznad svojeg pravednog udjela, u kriznoj situaciji provedba plana za solidarni odgovor mogla bi dovesti do toga da jedna ili više država članica koje daju doprinos preuzmu odgovornost za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu iznad svojeg pravednog udjela. U takvim bi slučajevima ta država članica trebala imati pravo razmjerno smanjiti udio iznad pravednog udjela u provedbi obveza solidarnosti u okviru predstojećih godišnjih ciklusa Uredbe (EU) 2024/...⁺ tijekom razdoblja od pet godina. To bi se smanjenje moglo primijeniti i u provedbenoj odluci Vijeća donesenoj na temelju članka 4. stavka 3. s odgovarajućim brojem zahtjeva koji premašuje pravedan udio i u roku od pet godina od datuma na koji provedbena odluka Vijeća na temelju koje je država članica prešla svoj pravedan udio više nije na snazi. Trebalo bi biti moguće u okviru predstojećih godišnjih ciklusa i u provedbenoj odluci Vijeća smanjenja primjenjivati alternativno ili istodobno, pod uvjetom da odgovaraju broju zahtjeva za koje je ta država članica doprinijela svoj pravedni udio i ne prelaze taj broj.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (39) Kada se država članica suočava s kriznom situacijom ili situacijom više sile njoj bi moglo bi biti potrebno preusmjeravanje resursa kako bi mogla upravljati dolaskom državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva na njezine granice. Stoga bi toj državi članici moglo trebati vremena da preraspodijeli svoje resurse i poveća svoje kapacitete, među ostalim uz potporu relevantnih agencija Unije. Ta bi država članica mogla također trebati više vremena za donošenje odluka o zahtjevima bez dopuštanja ulaska na njezino državno područje. U takvoj bi situaciji toj državi članici trebalo omogućiti odstupanje od rokova za registraciju i postupak na granici.
- (40) Ako država članica primjenjuje jednu ili više mjera predviđenih u ovoj Uredbi, država članica trebala bi obavijestiti državljane trećih zemalja i osobe bez državljanstva, na jeziku koji državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva razumije ili se opravdano pretpostavlja da ga razumije, o odstupanjima koja se primjenjuju i o trajanju tih mjera. Države članice dužne su odgovoriti na bilo koje posebne postupovne potrebe tražitelja i njihove posebne potrebe u vezi s prihvatom koje bi se mogle pojaviti i na odgovarajući način pružiti informacije. Nadalje, primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) 2024/... o pružanju informacija i članak 36. stavak 3. te uredbe u pogledu informacija o mogućnosti pravnog lijeka protiv odluke o zahtjevu⁺.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (41) Ako se primjenjuju odstupanja od postupka azila nadležna tijela trebala bi prvenstveno uzeti u obzir zaštitne mjere za tražitelje s posebnim postupovnim potrebama i posebnim potrebama u vezi s prihvatom, uključujući zdravstvena stanja. Zbog toga država članica koja je suočena s kriznom situacijom ili situacijom više sile ne bi trebala primjenjivati ili bi trebala prestati primjenjivati odstupanja od postupka azila ako postoje medicinski razlozi za neprimjenjivanje postupka na granici u skladu s člankom 53. stavkom 2. točkom (d) Uredbe (EU) 2024/...⁺ ako se potrebna potpora ne može pružiti tražiteljima s posebnim postupovnim potrebama u skladu s člankom 53. stavkom 2. točkom (b) te uredbe ili ako se potrebna potpora ne može pružiti tražiteljima s posebnim potrebama u vezi s prihvatom u skladu s Direktivom (EU) 2024/...⁺⁺. Dotična država članica trebala bi dati prednost razmatranju zahtjeva osoba s posebnim postupovnim potrebama u skladu s Uredbom (EU) 2024/...⁺ i s posebnim potrebama u vezi s prihvatom kako su definirane u članku 2. točki 14. Direktive 2024/...⁺⁺, posebno maloljetnika i članova njihovih obitelji.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

- (42) U kriznoj situaciji i situaciji više sile državi članici trebalo bi biti dopušteno odstupiti od Uredbe (EU) 2024/...⁺ radi registracije namjera za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu u roku od najviše četiri tjedna od izražavanja tih namjera. Takvim se produljenjem roka ne bi trebala dovesti u pitanje prava tražitelja azila zajamčena Poveljom, Uredbom (EU) 2024/...⁺ i Direktivom 2024/...⁺⁺. Ne dovodeći u pitanje iznimku predviđenu u razdoblju između zahtjeva i donošenja provedbene odluke Vijeća, u kriznoj situaciji obilježenoj masovnim dolascima državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva, produljenje razdoblja registracije trebalo bi primjenjivati samo u razdoblju utvrđenom u prvotnoj provedbenoj odluci Vijeća.
- (43) Pri suočavanju s kriznom situacijom ili situacijom više sile dotična država članica trebala bi moći produljiti razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu na granici za šest tjedana. Produljenje se ne bi trebalo koristiti uz razdoblje iz članka 51. stavka 2. trećeg podstavka Uredbe (EU) 2024/...⁺.
- (44) Kada je suočena s kriznom situacijom ili situacijom više sile država članica trebala bi moći zatražiti mjere između nekoliko mogućnosti u pogledu primjene postupka na granici, uzimajući u obzir sastav tokova i njihovu raznolikost, ovisno o točnoj kriznoj situaciji.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

- (45) U kriznim situacijama obilježenima masovnim dolascima državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva ili u situacijama više sile, moglo bi biti potrebno dopustiti državi članici da ne primjenjuje postupak na granici u pogledu osoba koje dolaze iz trećih zemalja za koje je prosječna stopa priznavanja na razini Unije niža od 20 %. Kako bi se takvo odstupanje primijenilo, provedbenom odlukom Vijeća trebalo bi procijeniti jesu li mjere sadržane u planu za nepredvidive situacije dotične države članice iz članka 32. Direktive (EU) 2024/...⁺ dostatne za odgovaranje na situaciju. Države članice u svakom su slučaju obvezne primjenjivati postupak na granici u situacijama iz članka 42. stavka 1. točaka (c) i (f) Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺.
- (46) U kriznoj situaciji obilježenoj masovnim dolascima državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva koji traže međunarodnu zaštitu, moglo bi biti potrebno dopustiti državama članicama da smanje prag za obveznu primjenu postupka na granici predviđen u članku 42. stavku 1. točki (j) Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺. Sniženi prag u svakom slučaju ne bi smio biti niži od 5 %. Države članice obvezne su primjenjivati postupak na granici u situacijama iz članka 42. stavka 1. točaka (c) i (f) te uredbe.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (47) U kriznoj situaciji obilježenoj masovnim dolascima državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva koji podnose zahtjev za međunarodnu zaštitu, moglo bi biti potrebno proširiti područje primjene postupka na granici utvrđenog u članku 43. Uredbe (EU) 2024/...⁺ i državi članici omogućiti da u kontekstu postupka na granici donose odluke i o osnovanosti zahtjeva u slučajevima kad je tražitelj državljanin treće zemlje, ili, u slučaju osobe bez državljanstva, osoba s prethodnim boravištem u trećoj zemlji, za koju je udio odobravanja međunarodne zaštite na razini Unije 50 % ili manji. Stoga bi, pri primjeni postupka na granici u kriznim situacijama, države članice trebale nastaviti primjenjivati postupak na granici kako je predviđen člancima od 43. do 54. te uredbe, no mogle bi proširiti primjenu postupka na granici na državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koji dolaze iz trećih zemalja za koje je prosječna stopa priznavanja na razini Unije viša od 20 %, ali niža od 50 %, uzimajući u obzir potrebe za zaštitom koje bi mogle nastati u zemlji podrijetla koje se brzo mijenjaju, što se odražava u tromjesečnim ažuriranjima podataka Eurostata. To proširenje područja primjene postupka na granici ne bi trebalo utjecati na osnove i druga pravila koja se primjenjuju na obvezni postupak na granici na temelju te uredbe. Ako je državi članici odobreno proširenje područja primjene postupka na granici, zahtjevi koji se razmatraju u okviru tog postupka ne bi se trebali smatrati dijelom odgovarajućih kapaciteta na temelju članka 47. niti bi se trebali računati za primjenu godišnje gornje granice na temelju članka 50. te uredbe.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (48) Zadržavanje tražitelja trebalo bi se primjenjivati u skladu s temeljnim načelom prema kojem se osobu ne bi smjelo zadržavati samo zbog toga što ona traži međunarodnu zaštitu, posebno u skladu s međunarodnim pravnim obvezama država članica i člankom 31. Ženevske konvencije. U skladu s Direktivom (EU) 2024/...⁺ maloljetnici se u pravilu ne bi trebali zadržavati, već bi se trebali smještati u poseban smještaj prilagođen maloljetnicima uključujući, ako je to primjereno, zajednički smještaj u kojem im se ne oduzima sloboda. S obzirom na negativan učinak zadržavanja na maloljetnike, takvo zadržavanje se može primjenjivati, u skladu s pravom Unije, samo u iznimnim okolnostima, ako je nužno potrebno, samo kao krajnja mjera, u najkraćem mogućem razdoblju i nikada u zatvorskom smještaju ili drugom objektu namijenjenom izvršavanju zakonodavstva. Maloljetnike se ne treba razdvajati od njihovih roditelja ili skrbnika, te bi načelo jedinstva obitelji općenito trebalo dovesti do adekvatnih alternativa zadržavanju za obitelji s maloljetnicima, u smještaju koji je za njih prikladan. Nadalje, mora se poduzeti sve što je moguće kako bi se osiguralo da je provediv raspon adekvatnih alternativa zadržavanju maloljetnika dostupan i pristupačan.

⁺ OJ: molimo u tekst umetnuti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

- (49) U situaciji instrumentalizacije i kako bi se spriječilo da neprijateljska treća zemlja ili neprijateljski nedržavni akter ciljano instrumentalizira određene nacionalnosti ili određene kategorije državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva, država članica bi trebala moći odstupiti od postupka azila utvrđenog u ovoj Uredbi donošenjem odluke u okviru postupka na granici, kako je naveden u člancima od 44. do 55. Uredbe (EU) 2024/...⁺, o osnovanosti svih zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Načela i jamstva navedena u toj uredbi trebala bi se poštovati. U provedbenoj odluci Vijeća kojom se državi članici odobrava primjena navedenih odstupanja trebalo bi navesti državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koji podliježu situaciji instrumentalizacije. Pri primjeni tog odstupanja posebnu pozornost trebalo bi posvetiti određenim kategorijama državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva koje su bile predmet instrumentalizacije, posebno maloljetnicima mlađima od 12 godina i članovima njihovih obitelji te ranjivim osobama s posebnim postupovnim potrebama ili posebnim potrebama u vezi s prihvatom. Te bi skupine stoga trebalo ili isključiti iz postupka na granici ili, ako se pojedinačnom procjenom zaključi da će njihovi zahtjevi vjerojatno biti utemeljeni, taj bi se postupak na njih trebao prestati primjenjivati. Izbor između tih alternativa ostaje diskrecijsko pravo države članice koja traži primjenu tog odstupanja. Izbor naveden u zahtjevu trebao bi se odražavati u provedbenoj odluci Vijeća kojom se odobrava primjena tog odstupanja. Proširenje područja primjene postupka na granici u situaciji instrumentalizacije ne bi trebalo utjecati na osnove i druga pravila koja se primjenjuju na obvezni postupak na granici na temelju Uredbe (EU) 2024/...⁺. Ako je državi članici odobreno proširenje područja primjene postupka na granici, zahtjevi koji se razmatraju u okviru tog postupka ne bi se trebali smatrati dijelom odgovarajućih kapaciteta na temelju članka 48. niti bi se trebali računati za primjenu godišnje gornje granice na temelju članka 51. te uredbe.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (50) Kako bi se dotičnu državu članicu poduprlo u pružanju potrebne pomoći državljanima trećih zemalja i osobama bez državljanstva koji su obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe, agencije Ujedinjenih naroda, a posebno UNHCR, i druge relevantne partnerske organizacije kojima su države članice povjerile posebne zadaće, trebale bi imati djelotvoran pristup granici pod uvjetima utvrđenima u Direktivi (EU) 2024/...⁺ i Uredbi (EU) 2024/...⁺⁺. UNHCR-u bi trebalo omogućiti pristup tražiteljima, uključujući one koji se nalaze na granici. U tu bi svrhu dotična država članica trebala održavati suradnju s tim organizacijama.
- (51) Trebalo bi utvrditi posebna pravila za krizne situacije, obilježene masovnim dolascima, i za situacije više sile kako bi se državama članicama omogućilo da pod strogim uvjetima produlje rokove iz Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺⁺ ako zbog izvanredne situacije nije moguće poštovati te rokove. To produljenje trebalo bi se istodobno primjenjivati na rokove za slanje zahtjeva za prihvaćanje odgovornosti i obavijesti o ponovnom prihvatu te odgovora na njih i na rokove za transfer tražitelja u odgovornu državu članicu. Rokove bi trebalo produljiti neovisno o tome predviđaju li se tom uredbom kraći rokovi za određene situacije.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (52) Kako bi se osigurao djelotvoran pristup postupku za priznavanje međunarodne zaštite, ako se transfer ne provodi zbog trajanja krizne situacije obilježene masovnim dolaskom ili situacije više sile ili ako država članica koja provodi transfer ne provede transfer ako je tražitelj dostupan nadležnim tijelima države članice koja provodi transfer, trebalo bi utvrditi najdulji rok za provedbu transfera u državu članicu koja je suočena s tom situacijom. Taj najdulji rok ne bi trebao biti dulji od godinu dana od kada je druga država članica prihvatila zahtjev za prihvaćanje odgovornosti ili potvrdila obavijest o ponovnom prihvatu ili od konačne odluke o pravnom lijeku ili preispitivanju odluke o transferu koja ima suspenzivan učinak u skladu s člankom 43. stavkom 3. Uredbe (EU) 2024/...⁺. Tim najduljim rokom ne dovodi se u pitanje mogućnost produljenja rokova na temelju članka 46. stavka 2. te uredbe za provedbu transfera.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (53) Kako bi se izbjeglo da zajednički europski sustav azila postane nefunkcionalan zbog masovnih dolazaka koji su tako iznimnog razmjera i intenziteta da bi, čak i ako država članica ima dobro pripremljen sustav azila, prihvata i vraćanja, ako Unija kao cjelina ne odgovori na tu situaciju mogao nastati ozbiljan rizik od ozbiljnih nedostataka u postupanju s tražiteljima, država članica bi trebala u tim iznimnim okolnostima moći odstupiti od obveze ponovnog prihvata tražitelja na temelju članka 16. stavka 2. i članka 38. stavka 4. Uredbe (EU) 2024/...⁺. Međutim, kako bi se osiguralo da primjena takvog odstupanja ne dovede do dodatnog pritiska na državu članicu koja se suočava s tom situacijom, ono bi se trebalo primjenjivati retroaktivno samo na zahtjeve u pogledu kojih je namjera za podnošenje zahtjeva već registrirana u toj državi članici u razdoblju od četiri mjeseca prije datuma donošenja provedbene odluke Vijeća.
- (54) Ako, u skladu s Uredbom (EU) 2024/...⁺⁺, objektivne okolnosti upućuju na to da bi zahtjevi za međunarodnu zaštitu skupina tražitelja iz određene zemlje podrijetla ili prethodnog uobičajenog boravišta ili dijela te zemlje ili na temelju kriterija iz te uredbe mogli biti utemeljeni, u interesu je i nadležnih tijela i dotičnih tražitelja da se razmatranje osnovanosti zahtjeva završi što je prije moguće i da se omogući brzo i učinkovito odobravanje međunarodne zaštite u kriznoj situaciji.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 70/23 (2016/0223(COD)).

- (55) Tražitelji čiji se zahtjevi razmatraju u kontekstu ubrzanog postupka predviđenog ovom Uredbom imaju sva prava i jamstva na koja tražitelji imaju pravo u skladu s Uredbom (EU) 2024/...⁺, uključujući pravo na informacije i djelotvorno pravno sredstvo.
- (56) Pri primjeni preporuke Komisije o ubrzanom postupku ne bi trebalo provoditi intervju o utemeljenosti zahtjeva, ali ako postoje sumnje o tome pripada li tražitelj kategoriji ili kategorijama osoba utvrđenih u toj preporuci ili o tome primjenjuju li se razlozi za isključenje, možda će biti potreban takav intervju. U svim slučajevima postupak ne bi trebao trajati dulje od četiri tjedna od datuma podnošenja zahtjeva. Ako država članica utvrdi da tražitelj predstavlja prijetnju unutarnjoj sigurnosti, ta bi država članica trebala moći ne primijeniti ubrzani postupak u odnosu na tog tražitelja. U takvim okolnostima zahtjev bi trebalo razmotriti u skladu s člancima 36. i 40. Uredbe (EU) 2024/...⁺.
- (57) Tražitelji čiji se zahtjevi razmatraju u kontekstu ubrzanog postupka predviđenog ovom Uredbom trebali bi, u skladu s člankom 29. Uredbe (EU) 2024/...⁺, dobiti dokument kojim se potvrđuje njihov status na jeziku koji razumiju ili na jeziku za koji se razumno pretpostavlja da ga razumiju.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (58) U različitim fazama primjene ubrzanog postupka može se savjetovati s relevantnim agencijama Unije, UNHCR-om i drugim relevantnim organizacijama.
- (59) Kako bi se osigurala dovoljna razina pripravnosti za krizu, države članice trebale bi u svoje krizne planove uključiti mjere potrebne za odgovor na nju i njezino rješavanje, uključujući mjere potrebne za prevladavanje izazova u funkcioniranju zajedničkog europskog sustava azila i za zaštitu prava tražitelja međunarodne zaštite i korisnika međunarodne zaštite, kao i za poticanje buduće otpornosti u dotičnoj državi članici. Države članice trebale bi upotrebljavati i sve alate dostupne u okviru nacionalnog prava i prava Unije, uključujući upotrebu alata za predviđanje i rano upozoravanje u okviru Mehanizma EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija predviđenog u Preporuci Komisije (EU) 2020/1366¹⁵.
- (60) Ne dovodeći u pitanje prethodno navedeno i prema potrebi, u kriznoj situaciji, trebalo bi mobilizirati sve krizne mehanizme uključene u paket instrumenata, posebno financijsku i operativnu potporu koju agencije Unije, fondovi Unije i Mehanizam Unije za civilnu zaštitu mogu pružiti u skladu s primjenjivim pravnim aktima. Komisija bi nakon toga, u kontekstu Migracijskog foruma na tehničkoj razini, trebala osigurati koordinaciju i razmjenu informacija s drugim platformama koje su relevantne za upravljanje kriznom situacijom, uključujući Mrežu EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija u skladu s Preporukom (EU) 2020/1366 i aranžmane za integrirani politički odgovor na krizu (IPCR).

¹⁵ Preporuka Komisije (EU) 2020/1366 od 23. rujna 2020. o Mehanizmu EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija (SL L 317, 1.10.2020., str. 26.).

- (61) Država članica koja je suočena s kriznom situacijom ili situacijom više sile može zatražiti potporu Agencije za azil, Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu ili Europolu u skladu s njihovim mandatima. Uz navedeno, i ako je to primjereno, Agencija za azil može, na vlastitu inicijativu, ponuditi pomoć u skladu s člankom 16. stavkom 1. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/2303, dok Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu može u dogovoru s dotičnom državom članicom ponuditi pomoć u području vraćanja u skladu s člancima 48., 50., 52. i 53. Uredbe (EU) 2019/1896, a Europol može ponuditi pomoć u skladu s člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶.
- (62) Radi potpore državama članicama koje provode premještanje kao mjeru solidarnosti trebalo bi osigurati financijsku potporu iz proračuna EU-a, među ostalim iz tematskog instrumenta uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1147 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷.

¹⁶ Uredba (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) te zamjeni i stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2009/371/PUP, 2009/934/PUP, 2009/935/PUP, 2009/936/PUP i 2009/968/PUP (SL L 135, 24.5.2016., str. 53.).

¹⁷ Uredba (EU) 2021/1147 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju (SL L 251, 15.7.2021., str. 1.).

- (63) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, odnosno omogućavanje potrebne prilagodbe pravila o postupcima azila i, ako je to relevantno, o solidarnosti kako bi se osiguralo da se države članice mogu odgovoriti na krizne situacije i situacije više sile u području upravljanja azilom i migracijama u Uniji, ne mogu dostatno ostvariti države članice nego se zbog opsega i učinka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđene u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (64) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje. S obzirom na to da članci 12. i 13. i članci od 1. do 6., u mjeri u kojoj se odnose na odstupanja iz članaka 12. i 13., ove Uredbe predstavljaju izmjene u smislu članka 3. Sporazuma između Europske zajednice i Kraljevine Danske o kriterijima i mehanizmima za utvrđivanje države odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenog u Danskoj ili bilo kojoj drugoj državi članici Europske unije i sustava Eurodac za uspoređivanje otisaka prstiju za učinkovitu primjenu Dublinske konvencije¹⁸, Danska mora obavijestiti Komisiju o svojoj odluci hoće li provoditi sadržaj tih izmjena u trenutku njihova donošenja ili u roku od 30 dana nakon njihova donošenja.

¹⁸ SL L 66, 8.3.2006., str. 38.

- (65) U skladu s člancima 1. i 2. i člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (66) U pogledu Islanda i Norveške, članci 12. i 13. i članci od 1. do 6., u mjeri u kojoj se odnose na odstupanja iz članaka 12. i 13., ove Uredbe predstavljaju novo zakonodavstvo u području koje je obuhvaćeno predmetom Priloga Sporazumu između Europske zajednice i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o kriterijima i mehanizmima za utvrđivanje države odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenih u državi članici ili Islandu ili Norveškoj¹⁹.
- (67) U pogledu Švicarske, članci 12. i 13. i članci od 1. do 6., u mjeri u kojoj se odnose na odstupanja iz članaka 12. i 13., ove Uredbe predstavljaju akte ili mjere kojima se mijenjaju odredbe ili koji se temelje na odredbama članka 1. Sporazuma između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o kriterijima i mehanizmima za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenog u državi članici ili u Švicarskoj²⁰.

¹⁹ SL L 93, 3.4.2001., str. 40.

²⁰ SL L 53, 27.2.2008., str. 5.

- (68) U pogledu Lihtenštajna, članci 12. i 13. i članci od 1. do 6., u mjeri u kojoj se odnose na odstupanja iz članaka 12. i 13., ove Uredbe predstavljaju akte ili mjere kojima se mijenjaju odredbe ili koji se temelje na odredbama članka 1. Sporazuma između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o kriterijima i mehanizmima za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenog u državi članici ili u Švicarskoj, na koji se upućuje u članku 3. Protokola između Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o kriterijima i mehanizmima za utvrđivanje države koja je odgovorna za razmatranje zahtjeva za azil koji je podnesen u jednoj od država članica ili u Švicarskoj²¹,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

²¹ SL L 160, 18.6.2011., str. 39.

Poglavlje I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom odgovara na iznimne krizne situacije, uključujući instrumentalizaciju, i situacije više sile u području migracija i azila u Uniji putem privremenih mjera. Njome se predviđaju pojačane mjere solidarnosti i potpore koje se temelje na Uredbi (EU) 2024/...⁺ uz istodobno osiguravanje pravedne podjele odgovornosti te privremena posebna pravila koja odstupaju od onih utvrđenih u uredbama (EU) 2024/...⁺ i (EU) 2024/...⁺⁺.
2. Privremene mjere donesene na temelju ove Uredbe ispunjavaju zahtjeve u pogledu nužnosti i proporcionalnosti, primjerene su za postizanje svojih navedenih ciljeva i osiguravanje zaštite prava tražitelja i korisnika međunarodne zaštite te su u skladu s obvezama država članica na temelju Povelje, međunarodnog prava i pravne stečevine Unije u području azila. Ova Uredba ne utječe na temeljna načela i jamstva utvrđena zakonodavnim aktima od kojih su odstupanja dopuštena na temelju ove Uredbe.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

3. Mjere donesene na temelju ove Uredbe primjenjuju se samo u mjeri u kojoj je to strogo potrebno zbog hitnosti situacije, privremeno i na ograničen način i samo u iznimnim okolnostima. Države članice mogu primjenjivati mjere predviđene u poglavlju IV. i ostvarivati koristi od mjera predviđenih u poglavlju III. samo na zahtjev i u mjeri predviđenoj u provedbenoj odluci Vijeća iz članka 4. stavka 3., ne dovodeći u pitanje članak 10. stavak 5.
4. Za potrebe ove Uredbe krizna situacija znači:
- (a) iznimna situacija masovnih dolazaka državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva u državu članicu kopnenim, zračnim ili morskim putem, uključujući osobe koje su se iskrcale nakon operacija potrage i spašavanja, koja je takvih razmjera i takve prirode, pri čemu se uzimaju u obzir, među ostalim, stanovništvo, BDP i geografske posebnosti države članice, uključujući veličinu državnog područja, da dobro pripremljen sustav azila, prihvata, uključujući službe za zaštitu djece, ili vraćanja dotične države članice postaje nefunkcionalan, uključujući kao rezultat situacije na lokalnoj ili regionalnoj razini, na način da može doći do ozbiljnih posljedica za funkcioniranje zajedničkog europskog sustava azila; ili
 - (b) situacija instrumentalizacije u kojoj treća zemlja ili neprijateljski nedržavni akter potiče ili olakšava kretanje državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva prema vanjskim granicama ili prema državi članici, u cilju destabilizacije Unije ili države članice i ako ta djelovanja mogu ugroziti osnovne funkcije države članice, uključujući očuvanje javnog poretka ili zaštitu njezine nacionalne sigurnosti.

Države članice mogu zatražiti odobrenje za primjenu mjera navedenih u poglavljima III. i IV., posebno ako postoji neočekivano znatno povećanje broja zahtjeva za međunarodnu zaštitu na vanjskim granicama. Države članice mogu primjenjivati odstupanja predviđena u Provedbenoj odluci Vijeća iz članka 4. stavka 3. u situaciji instrumentalizacije samo s obzirom na državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koji su podvrgnuti instrumentalizaciji i koji su uhićeni ili pronađeni u blizini vanjske granice, što znači kopnene granice države članice, uključujući granice na rijekama i jezerima, morske granice i njezine zračne luke, riječne luke, morske luke i jezerske luke, pod uvjetom da nisu unutarnje granice, u vezi s neovlaštenim prelaskom kopnom, morem ili zrakom, ili koji su iskrcani nakon operacija potrage i spašavanja ili koji su se javili na graničnim prijelazima.

5. Za potrebe ove Uredbe viša sila odnosi se na neuobičajene i nepredvidive okolnosti izvan kontrole države članice, čije se posljedice nisu mogle izbjeći bez obzira na svu dužnu pažnju, koje sprečavaju tu državu članicu da ispuni obveze na temelju uredaba (EU) 2024/...⁺ i (EU) 2024/...⁺⁺.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Poglavlje II.

Upravljanje

Članak 2.

Obrazloženi zahtjev države članice

1. Ako država članica smatra da je suočena s kriznom situacijom ili situacijom više sile, ona može, s obzirom na te iznimne okolnosti, podnijeti obrazloženi zahtjev Komisiji kako bi ostvarila koristi od mjera solidarnosti čime joj se omogućuje pravilno upravljanje tom situacijom i omogućila moguća odstupanja od relevantnih pravila o postupku azila, osiguravajući pritom poštovanje temeljnih prava tražiteljâ.
2. Obrazloženi zahtjev iz prvog stavka ovog članka uključuje:
 - (a) opis sljedećeg:
 - i. kako je zbog krizne situacije iz članka 1. stavka 4. točke (a) sustav azila i prihvata države članice, uključujući službe za zaštitu djece, postao nefunkcionalan, kao i dosad poduzetih mjera za rješavanje te situacije i obrazloženje kojim se dokazuje da taj sustav, iako je dobro pripremljen i bez obzira na već poduzete mjere, ne može riješiti situaciju; ili

- ii. načina na koji se država članica suočava sa situacijom instrumentalizacije iz članka 1. stavka 4. točke (b) kojom se ugrožavaju njezine osnovne funkcije, uključujući očuvanje javnog poretka ili zaštitu nacionalne sigurnosti; ili
 - iii. kako se država članica suočava s neuobičajenim i nepredvidivim okolnostima izvan njezine kontrole, čije se posljedice nisu mogle izbjeći bez obzira na svu dužnu pažnju, te kako je ta situacija više sile sprečava u ispunjavanju njezinih obveza utvrđenih u članku 27., članku 45. stavku 1. i članku 51. stavku 2. Uredbe (EU) 2024/...⁺ te člancima 39., 40., 41. i 46. Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺;
- (b) ako je relevantno, vrstu i razinu mjera solidarnosti predviđenih u članku 8. stavku 1. koje smatra potrebnima.
 - (c) ako je relevantno, odstupanja predviđena u člancima od 10. do 13. koja smatra potrebnima; i
 - (d) ako država članica podnese zahtjev za primjenu odstupanja predviđenog u članku 11. stavku 6., bilo da se njima namjerava predvidjeti isključenje određenih kategorija tražitelja iz stavka 7. točke (a) ili stavka 7. točke (b) tog članka ili prestanak postupka na granici za određene kategorije tražitelja nakon pojedinačne procjene predviđene u stavku 9. tog članka.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

Članak 3.

Provedbena odluka Komisije o utvrđivanju postojanja krizne situacije ili situacije više sile

1. Nakon podnošenja obrazloženog zahtjeva iz članka 2. Komisija u bliskoj suradnji s državom članicom koja je podnijela zahtjev i uz savjetovanje s relevantnim agencijama Unije i međunarodnim organizacijama, posebno UNHCR-om i IOM-om, žurno procjenjuje situaciju i, ako su ispunjeni uvjeti iz članka 1., donosi provedbenu odluku iz stavka 8. ovog članka.
2. Komisija također može donijeti preporuku o primjeni ubrzanog postupka za odobravanje međunarodne zaštite na određene kategorije tražitelja iz članka 14.
3. Komisija bez odgode obavješćuje Europski parlament, Vijeće i države članice da provodi procjenu iz stavka 1.
4. Pri procjenjivanju je li država članica suočena sa situacijom instrumentalizacije iz članka 1. stavka 4. točke (b) ove Uredbe, Komisija procjenjuje, među ostalim, sljedeće:
 - (a) olakšava li treća zemlja ili neprijateljski nedržavni akter kretanje državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva u Uniju;
 - (b) pokazuju li informacije koje je dostavila država članica koja podnosi zahtjev, na odgovarajući način, da bilo koje djelovanje iz točke (a) ima za cilj destabilizirati Uniju ili dotičnu državu članicu;

- (c) je li došlo do neočekivanog znatnog povećanja broja predmeta u vezi sa zahtjevima za međunarodnu zaštitu na vanjskim granicama ili u dotičnoj državi članici u usporedbi s prosječnim brojem zahtjeva;
 - (d) može li se odgovor na posljedice situacije instrumentalizacije na sustav migracija i azila dotične države članice u dovoljnoj mjeri riješiti mjerama sadržanima u paketu instrumenata u skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe 2024/...⁺.
5. Komisija utvrđuje jesu li ispunjeni uvjeti u pogledu situacije s kojom se suočavaju države članice kako su utvrđeni u članku 1., uzimajući u obzir obrazloženi zahtjev iz članka 2. i s obzirom na dostavljene informacije i pokazatelje koji se odnose na dotičnu državu članicu iz članka 9. Uredbe (EU) 2024/...⁺. Komisija procjenjuje informacije dostavljene u obrazloženom zahtjevu u odnosu na situaciju u dotičnoj državi članici tijekom prethodna dva mjeseca i usporedno s cjelokupnom situacijom u Uniji.
6. Komisija posebno utvrđuje:
- (a) je li sustav azila, prihvata, uključujući službe za zaštitu djece, ili migracija države članice koja podnosi zahtjev, iako je dobro pripremljen i bez obzira na već poduzete mjere, postao nefunkcionalan zbog situacije masovnih dolazaka državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva, zbog čega ta država članica ne može riješiti situaciju i postoje li ozbiljne posljedice za funkcioniranje zajedničkog europskog sustava azila;

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (b) suočava li se država članica sa situacijom instrumentalizacije kako je navedeno u članku 1. stavku 4. točki (b) koju treba riješiti potrebnom i proporcionalnom upotrebom mjera iz ove Uredbe;
- (c) suočava li se država članica s neuobičajenim i nepredvidivim okolnostima izvan njezine kontrole, čije se posljedice nisu mogle izbjeći bez obzira na svu dužnu pažnju, i kako je takva situacija više sile sprečava u ispunjavanju njezinih obveza utvrđenih u članku 27., članku 51. stavku 2. i članku 60. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/...⁺ te člancima 39., 40., 41. i 46. Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺.

7. Pri donošenju provedbene odluke iz stavka 8. ovog članka Komisija navodi zašto se odgovor na situaciju instrumentalizacije ne može u dovoljnoj mjeri riješiti mjerama utvrđenima u paketu instrumenata u skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

8. Ako na temelju stavka 5. ovog članka Komisija utvrdi da procjena iz stavka 1. dokazuje postojanje uvjeta utvrđenih u članku 1., uzimajući u obzir obrazloženi zahtjev iz članka 2. i s obzirom na dostavljene informacije i pokazatelje koji se odnose na dotičnu državu članicu iz članka 9. Uredbe (EU) 2024/...⁺, Komisija bez odgode i ni u kojem slučaju kasnije od dva tjedna nakon podnošenja obrazloženog zahtjeva iz članka 2. ove Uredbe donosi provedbenu odluku kojom se utvrđuje je li država članica koja podnosi zahtjev u kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 4. točke (a) ili članka 1. stavka 4. točke (b) ove Uredbe ili situaciji više sile. Komisija provedbenu odluku prosljeđuje Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 4.

Prijedlog Komisije i provedbena odluka Vijeća o odobravanju odstupanja i uspostavi mjera solidarnosti

1. Istodobno s donošenjem provedbene odluke Komisije iz članka 3., Komisija, prema potrebi, podnosi prijedlog provedbene odluke Vijeća. Komisija odmah obavještuje Europski parlament o tom prijedlogu.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

2. Komisijinim prijedlogom provedbene odluke Vijeća iz stavka 1. osigurava se poštovanje načela nužnosti i proporcionalnosti te on uključuje:
- (a) prema potrebi, posebna odstupanja iz članaka od 10. do 13. za čiju bi primjenu država članica trebala imati odobrenje;
 - (b) prema potrebi, ako se država članica suočava s kriznom situacijom, nacrt plana za solidarni odgovor, nakon savjetovanja s državom članicom, kojim se osigurava puno diskrecijsko pravo država članica koje daju doprinos pri odabiru između vrsta mjera solidarnosti, a koji uključuje:
 - i. prema potrebi, ukupni iznos doprinosa za premještanje potrebnih za rješavanje krizne situacije;
 - ii. prema potrebi, druge relevantne mjere solidarnosti iz članka 8. stavka 1. točak (b) i (c) i razinu takvih mjera potrebnu za rješavanje određene krizne situacije;
 - iii. ako je to primjenjivo, ukupni iznos mjera solidarnosti koji se treba uzeti iz obveza dostupnih u godišnjoj pričuvi za solidarnost;
 - iv. ako obveze dostupne u godišnjoj pričuvi za solidarnost ne pokrivaju potrebe utvrđene u podtočkama i. i ii. ove točke, planom za solidarni odgovor utvrđuju se i dodatne obveze potrebne za pokrivanje takvih potreba; i

- v. pravedan udio okvirnih doprinosa svih država članica izračunan u skladu s referentnim ključem iz članka 66. Uredbe (EU) 2024/...⁺; i
- (c) ako se dotična država članica suočava s kriznom situacijom iz članka 1. stavka 4. točke (b), identifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva zahvaćenih tom situacijom.

Pri utvrđivanju potreba za solidarnošću države članice Komisija uzima u obzir je li ta država članica već država članica korisnica na temelju članaka 58. i 59. Uredbe (EU) 2024/...⁺.

Ako država članica u obrazloženom zahtjevu iz članka 2. smatra da je premještanje primarna ili jedina mjera solidarnosti za rješavanje situacije, Komisija u svojem prijedlogu provedbene odluke Vijeća uzima u obzir taj zahtjev, ne dovodeći u pitanje diskrecijsko pravo država članica koje daju doprinos da biraju među vrstama mjera solidarnosti.

3. Vijeće u roku od dva tjedna od njegova primitka procjenjuje Komisijin prijedlog provedbene odluke Vijeća iz stavka 1. i donosi provedbenu odluku kojom se državi članici odobrava primjena odstupanja predviđenih u člancima od 10. do 13. i uspostavlja plan za solidarni odgovor iz stavka 2. točke (b) ovog članka, uključujući mjere solidarnosti od kojih dotična država članica može ostvariti korist kako bi odgovorila na situaciju.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

4. Prema potrebi, pri donošenju prijedloga provedbene odluke Vijeća iz stavka 1. Komisija može donijeti preporuku o primjeni ubrzanog postupka za odobravanje međunarodne zaštite na određene kategorije tražitelja iz članka 14.
5. Provedbenom odlukom Vijeća osigurava se poštovanje načela nužnosti i proporcionalnosti, navode se razlozi na kojima se ona temelji i utvrđuje datum od kojeg se mogu primjenjivati odstupanja iz članaka od 10. do 13., kao i razdoblje za njihovu primjenu, u skladu s člankom 5. Provedbena odluka Vijeća:
- (a) prema potrebi, utvrđuje posebna odstupanja iz članaka od 10. do 13. za čiju primjenu država članica ima odobrenje;
 - (b) prema potrebi, uspostavlja plan za solidarni odgovor koji uključuje:
 - i. ukupni iznos doprinosa za premještanje potrebnih za rješavanje krizne situacije u potpunosti uzimajući u obzir procjenu Komisije;
 - ii. druge relevantne mjere solidarnosti iz članka 8. stavka 1. točke (b) i članka 8. stavka 1. točke (c) i razinu tih mjera potrebnu za rješavanje krizne situacije;
 - iii. ukupni iznos mjera solidarnosti koji treba uzeti iz godišnje pričuve za solidarnost;

- iv. dodatne obveze potrebne za pokrivanje potreba za rješavanjem krizne situacije ako postojeće obveze iz godišnje pričuve za solidarnost nisu dovoljne;
 - v. poseban doprinos svake države članice za koji su preuzete obveze u skladu s obveznim pravednim udjelom utvrđenim prema referentnom ključu iz članka 66. Uredbe (EU) 2024/...⁺;
- (c) ako se dotična država članica suočava s kriznom situacijom iz članka 1. stavka 4. točke (b), identifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva zahvaćenih tom situacijom.

Vijeće provedbenu odluku odmah prosljeđuje Europskom parlamentu i Komisiji.

Članak 5.

Trajanje

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 3. ovog članka, razdoblje za primjenu odstupanja i mjera solidarnosti utvrđenih u provedbenoj odluci Vijeća iz članka 4. stavka 3. jest tri mjeseca. Osim ako se ta odluka stavi izvan snage na temelju članka 6. stavka 3., to se razdoblje može produljiti jednom za razdoblje od tri mjeseca nakon što Komisija potvrdi da krizna situacija ili situacija više sile traje.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

2. Na kraju razdoblja iz stavka 1. i na zahtjev dotične države članice Komisija može podnijeti prijedlog nove provedbene odluke Vijeća kako bi se izmijenila ili produžila određena odstupanja ili plan za solidarni odgovor iz članka 4. stavka 5. za razdoblje koje nije dulje od tri mjeseca. Osim ako se ta odluka stavi izvan snage na temelju članka 6. stavka 3., to se razdoblje može produljiti jednom za razdoblje od tri mjeseca nakon što Komisija potvrdi trajanje krizne situacije ili situacije više sile. Primjenjuje se članak 4. stavci 3. i 5.
3. Država članica koja je suočena s kriznom situacijom ili situacijom više sile ne primjenjuje članke od 10. do 13. dulje nego što je nužno potrebno za rješavanje situacije, a u svakom slučaju ne dulje od razdoblja utvrđenog u provedbenoj odluci Vijeća iz članka 4. stavka 3. Ukupno trajanje primjene mjera ne smije premašiti trajanje krizne situacije ili situacije više sile i traje najdulje 12 mjeseci.

Članak 6.

Praćenje

1. Komisija i Vijeće stalno prate trajanje krizne situacije ili situacije više sile utvrđene u provedbenoj odluci Komisije iz članka 3. stavka 8.
2. Komisija posebnu pozornost posvećuje poštovanju temeljnih prava i humanitarnih standarda te može zatražiti od Agencije za azil da pokrene poseban postupak praćenja na temelju članka 15. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/2303.

3. Ako Komisija smatra da su okolnosti koje su dovele do utvrđivanja krizne situacije ili situacije više sile prestale postojati, predlaže da se provedbena odluka Vijeća iz članka 4. stavka 3. stavi izvan snage. Ako to smatra primjerenim na temelju relevantnih informacija, Komisija predlaže donošenje nove provedbene odluke Vijeća kojom se odobrava izmjena ili produljenje mjera kako je utvrđeno u skladu s člankom 5. stavkom 2.
4. Komisija svaka tri mjeseca nakon njezina stupanja na snagu izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni provedbene odluke Vijeća iz članka 4. stavka 3., posebno o djelotvornosti mjera poduzetih za rješavanje krizne situacije ili situacije više sile te utvrđuje traje li situacija i dalje i jesu li mjere i dalje potrebne i razmjerne.

Članak 7.

Koordinator EU-a za solidarnost

Koordinator EU-a za solidarnost, kako je uspostavljen člankom 15. i člankom 16. Uredbe (EU) 2024/...⁺, uz zadaće navedene u tim člancima, obavlja sljedeće:

- (a) podupire aktivnosti premještanja iz dotične države članice u državu članicu koja daje doprinos na temelju ove Uredbe;
- (b) promiče kulturu pripravnosti, suradnje i otpornosti među državama članicama u području azila i migracija, među ostalim razmjenom najboljih praksi.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

U tu svrhu Mreža EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija informira koordinatora EU-a za solidarnost u okviru relevantnih faza Plana za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija na temelju Preporuke (EU) 2020/1366 u njezinoj izvornoj verziji.

Koordinator EU-a za solidarnost svaka dva tjedna sastavlja izvješće o stanju provedbe mehanizma premještanja i o njegovu funkcioniranju. To se izvješće prosljeđuje Europskom parlamentu i Vijeću.

Poglavlje III.

Mjere solidarnosti primjenjive u kriznoj situaciji

Članak 8.

Mjere solidarnosti i potpore u kriznoj situaciji

1. Država članica koja se suočava s kriznom situacijom u obrazloženom zahtjevu iz članka 2. može zatražiti sljedeće vrste doprinosa:
 - (a) premještanja, koja treba provoditi u skladu s postupcima utvrđenima u člancima 67. i 68. Uredbe (EU) 2024/...⁺:
 - i. tražiteljâ međunarodne zaštite;

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

ii. ako su se dotične države članice koje daju doprinos i države članice korisnice o tome bilateralno dogovorile, korisnika međunarodne zaštite kojima je odobrena međunarodna zaštita manje od tri godine prije donošenja provedbenog akta Vijeća o uspostavi godišnje pričuve za solidarnost;

(b) financijske doprinose usmjerene na djelovanja koja su relevantna za rješavanje krizne situacije u dotičnoj državi članici ili u relevantnim trećim zemljama, uz puno poštovanje ljudskih prava, koje trebaju osigurati druge države članice na temelju članka 64. Uredbe (EU) 2024/...⁺;

(c) alternativne mjere solidarnosti iz članka 56. stavka 2. točke (c) Uredbe (EU) 2024/...⁺, koje su posebno potrebne za rješavanje krizne situacije i u skladu s člankom 65. stavcima 2. i 3. te uredbe; takve se mjere računaju kao financijska solidarnost, a njihova se konkretna vrijednost utvrđuje na temelju objektivnih kriterija.

2. Pri provedbi premještanja iz stavka 1. točke (a) ovog članka države članice prvo uzimaju u obzir premještanje ranjivih osoba u skladu s člankom 60. Uredbe (EU) 2024/...⁺.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

Članak 9.

Kompenzacija u pogledu odgovornosti

1. Ako su dodatne obveze premještanja utvrđene u provedbenoj odluci Vijeća iz članka 4. stavka 3. i obveze dostupne u godišnjoj pričuvi za solidarnost manje od potreba za premještanjem utvrđenih u toj provedbenoj odluci Vijeća:
 - (a) države članice koje daju doprinos preuzimaju odgovornost, do 100 % razine potreba premještanja određenih u planu za solidarni odgovor utvrđenom u provedbenoj odluci Vijeća, za zahtjeve za međunarodnu zaštitu za koje je država članica suočena s kriznom situacijom određena kao odgovorna;
 - (b) pri primjeni točke (a) ovog podstavka i prema potrebi, države članice daju doprinos preuzimaju odgovornost iznad svojeg pravednog udjela odstupajući od članka 63. stavka 7. Uredbe (EU) 2024/...⁺;
 - (c) pri primjeni točaka (a) i (b) ovog podstavka, članak 66. stavci 6., 8. i 9. Uredbe (EU) 2024/...⁺ primjenjuju se *mutatis mutandis*.

Ako se Direktiva 2001/55/EZ aktivira u odnosu na istu situaciju iz članka 1. stavka 4. točke (a), a države članice u trenutku aktivacije postignu dogovor da neće primjenjivati članak 11. te direktive, ne primjenjuju se obvezne kompenzacije na temelju ovog članka. Ako se provedbenom odlukom Vijeća iz članka 4. stavka 3. dotičnoj državi članici odobrava primjena članka 13., ne primjenjuju se obvezne kompenzacije na temelju ovog članka.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

2. Ako primjena stavka 1. ovog članka nije dovoljna za pokrivanje 100 % potreba za premještanjem utvrđenih u provedbenoj odluci Vijeća iz članka 4. stavka 3., Forum solidarnosti EU-a na visokoj razini ponovno se saziva po hitnom postupku, u skladu s člankom 13. stavkom 4. Uredbe (EU) 2024/...⁺ i u skladu s postupkom iz članka 57. te uredbe.
3. Država članica korisnica može zatražiti od drugih država članica da preuzmu odgovornost za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu za koje je država članica korisnica utvrđena kao odgovorna umjesto premještanja u skladu s postupkom utvrđenim u članku 69. Uredbe (EU) 2024/...⁺.
4. Ako je država članica koja daje doprinos postala odgovorna za zahtjeve iznad svojeg pravednog udjela u skladu sa stavkom 1. točkom (b) ovog članka ili člankom 13., ona ima pravo:
 - (a) razmjerno smanjiti svoj pravedan udio u odnosu na buduće solidarne doprinose u okviru predstojećih godišnjih ciklusa Uredbe (EU) 2024/...⁺ za odgovarajući broj zahtjeva za koje je ta država članica tijekom razdoblja od pet godina doprinijela iznad svojeg pravednog udjela;

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (b) smanjiti svoj pravedan udio u odnosu na buduće solidarne doprinose utvrđene u provedbenoj odluci Vijeća donesenoj na temelju članka 4. stavka 3. za odgovarajući broj zahtjeva za koje je ta država članica doprinijela iznad svojeg pravednog doprinosa; takvo se smanjenje može zatražiti samo u roku od pet godina od datuma na koji provedbena odluka Vijeća na temelju koje je država članica premašila svoj pravedan udio više nije na snazi.

5. U slučajevima u kojima se država članica namjerava koristiti mogućnošću predviđenom u stavku 4., o tome obavješćuje Komisiju. Obavijest sadržava broj zahtjeva za koje je država članica preuzela odgovornost iznad svojeg pravednog udjela i smanjenje koje namjerava primijeniti u predstojećim godišnjim ciklusima Uredbe (EU) 2024/...⁺ ili tijekom provedbe provedbene odluke Vijeća donesene na temelju članka 4. stavka 3.

Ako nakon što provede svoje ispitivanje obavijesti iz prvog podstavka, Komisija potvrdi da je dotična država članica doprinijela iznad svojeg pravednog udjela, ona provedbenim aktom dotičnoj državi članici odobrava da svoj pravedan udio smanji za odgovarajući broj zahtjeva za koje je ta država članica doprinijela iznad svojeg pravednog udjela u okviru predstojećih godišnjih ciklusa Uredbe (EU) 2024/...⁺ ili pri provedbi provedbene odluke Vijeća donesene na temelju članka 4. stavka 3. unutar razdoblja iz stavka 4. točke (b) ovog članka kako bi pružila potporu drugoj državi članici ili ako su na temelju stavka 1. točke (b) ovog članka potrebne kompenzacije u pogledu odgovornosti.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

6. Ako se potrebe za solidarnošću drugih država članica koje su države članice korisnice na temelju članka 58. ili 59. Uredbe (EU) 2024/...⁺ ne mogu ispuniti jer je država članica koja se suočava s kriznom situacijom iskoristila obveze dostupne u godišnjoj pričuvi za solidarnost na temelju članka 4. stavka 5. točke (b), ponovno se hitno saziva Forum solidarnosti EU-a na visokoj razini, u skladu s člankom 13. Uredbe (EU) 2024/...⁺ i u skladu s postupkom utvrđenim u članku 57. te uredbe.
7. Ako, kao rezultat mjera potrebnih za potporu državi članici koja se suočava s kriznom situacijom, a koje su uključene u provedbenu odluku Vijeća kako je navedeno u članku 4. stavku 3., druga država članica smatra da je pod migracijskim pritiskom ili suočena s ozbiljnom migracijskom situacijom u smislu članka 2. točaka 24. i 25. Uredbe (EU) 2024/...⁺ ili da je suočena s kriznom situacijom, dotična država članica može zatražiti mjere solidarnosti, potpuno ili djelomično smanjenje svojih solidarnih doprinosa u skladu s tom uredbom ili mjere solidarnosti i potpore u skladu s ovom Uredbom.

Pri procjeni obrazloženog zahtjeva države članice iz članka 2. ove Uredbe Komisija uzima u obzir i je li ta država članica preuzela odgovornost za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu iznad svojeg pravednog udjela, uz informacije utvrđene u člancima 9. i 10. Uredbe 2024/...⁺.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

Poglavlje IV.

Odstupanja

Članak 10.

Registracija zahtjeva za međunarodnu zaštitu u kriznim situacijama ili situacijama više sile

1. U kriznoj situaciji ili situaciji više sile, odstupajući od članka 27. Uredbe (EU) 2024/...⁺, država članica koja se suočava s tom situacijom može registrirati zahtjeve iz razdoblja primjene ovog stavka, najkasnije u roku od četiri tjedna od izražavanja namjere za podnošenja takvih zahtjeva.
2. Pri primjeni stavka 1. dotična država članica daje prednost registraciji zahtjeva osoba s posebnim potrebama u vezi s prihvatom kako su definirane u Direktivi (EU) 2024/...⁺⁺ i maloljetnika i članova njihovih obitelji.
3. Pri primjeni stavka 1. države članice mogu dati prednost registraciji zahtjeva koji su vjerojatno utemeljeni.
4. U kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 4. točke (a), odstupanje iz stavka 1. ovog članka može se primjenjivati samo tijekom razdoblja utvrđenog u prvotnoj provedbenoj odluci Vijeća iz članka 4. stavka 3., a ne tijekom naknadnih produljenja te odluke na temelju članka 5. stavaka 1. ili 2.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

5. U skladu s člankom 3. Direktive (EU) 2024/...⁺ i Uredbom (EU) 2024/...⁺⁺ države članice osiguravaju da tražitelji mogu pristupiti i izvršavati svoja prava u okviru tih instrumenata na učinkovit način odmah nakon što izraze namjeru za podnošenje zahtjeva, bez obzira na to u kojem se trenutku izvršava registracija. Dotična država članica propisno obavještuje državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva, na jeziku koji oni razumiju ili se opravdano pretpostavlja da ga razumiju, o primijenjenoj mjeri, o lokaciji točaka za registraciju, uključujući granične prijelaze, dostupnih za registraciju namjera za podnošenje zahtjeva i podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu te o trajanju mjere.
6. Pri podnošenju obrazloženog zahtjeva iz članka 2. stavka 1. država članica može obavijestiti Komisiju da smatra da je potrebno primijeniti odstupanje iz stavka 1. ovog članka prije nego što za to dobije odobrenje u provedbenoj odluci Vijeća iz članka 4. stavka 3., uz navođenje točnih razloga zbog kojih je potrebno hitno djelovanje.

U tom slučaju dotična država članica može primijeniti odstupanje iz stavka 1. ovog članka u razdoblju koje nije dulje od 10 dana od dana podnošenja zahtjeva, osim ako je provedbenom odlukom Vijeća iz članka 4. stavka 3. dotičnoj državi članici odobreno nastaviti primjenjivati to odstupanje.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

7. Produljenjem roka za registraciju zahtjeva za međunarodnu zaštitu ne dovode se u pitanje obveze poštovanja rokova navedenih u članku 15. stavku 1. točki (b) Uredbe (EU) 2024/...⁺.

Članak 11.

Mjere koje se primjenjuju na postupak azila na granici u kriznoj situaciji ili situaciji više sile

1. U kriznoj situaciji ili situaciji više sile države članice mogu, u pogledu namjera za podnošenje zahtjeva izraženih u razdoblju primjene ovog članka, odstupiti od članka 51. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺ produljenjem najduljeg trajanja postupka na granici za razmatranje zahtjeva utvrđenih u tom članku za dodatno razdoblje od najviše šest tjedana. To se razdoblje ne smije koristiti uz razdoblje iz članka 51. stavka 2. trećeg podstavka te uredbe.
2. U kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 4. točke (a) ili situaciji više sile, odstupajući od članka 45. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺, od država članica ne može se zahtijevati da u postupku na granici razmatraju zahtjeve koje su podnijeli tražitelji iz članka 42. stavka 1. točke (j) te uredbe ako mjere iz plana za nepredvidive situacije dotične države članice iz članka 32. Direktive (EU) 2024/...⁺⁺⁺ nisu dostatne da se odgovori na tu situaciju.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 15/24 (2016/0132(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0224A(COD)).

3. U kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 4. točke (a), odstupajući od članka 45. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/...⁺, države članice mogu smanjiti prag predviđen u članku 42. stavku 1. točki (j) na 5 %.
4. U kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 4. točke (a), odstupajući od članka 44. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2024/...⁺ države članice mogu donijeti odluke u kontekstu postupka na granici o osnovanosti zahtjeva u slučajevima kad je tražitelj državljanin treće zemlje, ili, u slučaju osobe bez državljanstva, osoba s prethodnim boravištem u trećoj zemlji, za koju je, prema najnovijim dostupnim godišnjim prosječnim podacima Eurostata na razini Unije, udio odluka o odobravanju međunarodne zaštite koje je donijelo tijelo odlučivanja 50 % ili manji, uz slučajeve iz članka 42. stavka 1. točke (j) te uredbe, uzimajući u obzir potrebe za zaštitom do kojih bi moglo doći u zemlji podrijetla koje se brzo mijenjaju, što se odražava u tromjesečnim ažuriranjima podataka Eurostata.
5. Pri primjeni stavka 3. ili 4. ovog članka dotična država članica daje prednost razmatranju zahtjeva za međunarodnu zaštitu koje su podnijele osobe s posebnim postupovnim potrebama ili posebnim potrebama u vezi s prihvatom, kako su definirane u Direktivi (EU) 2024/...⁺⁺ i Uredbi (EU) 2024/...⁺, te maloljetnici i članovi njihovih obitelji. Pri primjeni stavka 3., 4. ili 6. ovog članka dotične države članice također mogu dati prednost razmatranju zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji su vjerojatno utemeljeni.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

6. U kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 4. točke (b), odstupajući od članka 44. stavka 1. točke (b) i članka 53. stavka 2. točke (a) Uredbe (EU) 2024/...⁺, države članice mogu u postupku na granici donijeti odluke o osnovanosti svih zahtjeva koje je podnio bilo koji državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koji podliježu instrumentalizaciji i koji su registrirani u razdoblju primjene ovog stavka.
7. Pri primjeni stavka 6. države članice:
- (a) iz postupka na granici isključuju maloljetnike mlađe od 12 godina i članove njihovih obitelji i osobe s posebnim postupovnim potrebama ili posebnim potrebama u vezi s prihvatom kako su definirane u Direktivi (EU) 2024/...⁺⁺ i Uredbi (EU) 2024/...⁺; ili
 - (b) prestaju primjenjivati postupak na granici u pogledu sljedećih kategorija tražitelja ako se na temelju pojedinačne procjene utvrdi da će njihovi zahtjevi vjerojatno biti utemeljeni:
 - i. maloljetnici mlađi od 12 godina i članovi njihovih obitelji; i

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

- ii. ranjive osobe s posebnim postupovnim potrebama ili posebnim potrebama u vezi s prihvatom kako su definirane u Direktivi (EU) 2024/...⁺ i Uredbi (EU) 2024/...⁺⁺;

Ovim stavkom ne dovodi se u pitanje obvezna priroda postupka na granici iz članka 46. Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺.

- 8. Ako je dotičnoj državi članici odobrena primjena odstupanja iz stavka 6. ovog članka, u provedbenoj odluci Vijeća iz članka 4. stavka 3. navodi se primjenjuje li se stavak 7. točka (a) ili (b) na temelju navoda dotične države članice u skladu s člankom 2. stavkom 2. točkom (d).
- 9. Država članica koja je suočena s kriznom situacijom ili situacijom više sile ne primjenjuje ili prestaje primjenjivati odstupanje od postupka azila predviđeno u stavicama 4. i 6. ovog članka ako postoje medicinski razlozi za neprimjenjivanje postupka na granici u skladu s člankom 53. stavkom 2. točkom (d) Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺ ili ako se potrebna potpora ne može pružiti tražiteljima s posebnim potrebama u vezi s prihvatom u skladu s Direktivom (EU) 2024/...⁺ ili posebnim postupovnim potrebama u skladu s člankom 53. stavkom 2. točkom (c) Uredbe (EU) 2024/...⁺.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

10. Za potrebe primjene odstupanjâ iz ovog članka, primjenjuju se osnovna načela prava na azil i poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, kao i jamstva predviđena u poglavljima I. i II. Uredbe (EU) 2024/...⁺ kako bi se osigurala zaštita prava osoba koje traže međunarodnu zaštitu, uključujući pravo na djelotvorno pravno sredstvo.

Organizacije i osobe kojima je na temelju nacionalnog prava dopušteno pružati savjete i usluge savjetovanja moraju imati djelotvoran pristup tražiteljima koji su zadržani u objektima za zadržavanje ili se nalaze na graničnim prijelazima. Države članice mogu odrediti ograničenja za takva djelovanja ako su, na temelju nacionalnog prava, objektivno potrebna za sigurnost, javni poredak ili administrativno upravljanje objektom za zadržavanje, pod uvjetom da se time taj pristup ne ograniči u strogoj mjeri ili onemogući.

11. Odstupanja predviđena ovim člankom ne utječu na postupak utvrđivanja odgovorne države članice u okviru Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺. Ako je taj postupak dulji od najduljeg trajanja postupka azila na granici u kriznoj situaciji ili situaciji više sile, taj postupak i ostatak postupka azila završavaju se na državnom području države članice koja provodi postupak određivanja odgovorne države članice u skladu s člankom 51. Uredbe (EU) 2024/...⁺.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

Članak 12.

Produljenje rokova utvrđenih za zahtjeve za prihvaćanje odgovornosti, obavijesti o ponovnom prihvatu i transfere u kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 4. točke (a) ili situaciji više sile

1. U kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 4. točke (a) ili situaciji više sile zbog kojih država članica suočena s tom situacijom ne može poštovati rokove utvrđene u člancima 39., 40., 41. i 46. Uredbe (EU) 2024/...⁺ ili prihvaćati osobe za koje je odgovorna na temelju te uredbe, države članice mogu istodobno odstupiti od rokova utvrđenih u člancima 39., 40., 41. i 46. te uredbe.
2. Ako država članica, primijeni odstupanje iz stavka 1. ovog članka, ona:
 - (a) podnosi zahtjev za prihvaćanje odgovornosti kako je navedeno u članku 39. Uredbe (EU) 2024/...⁺ u roku od četiri mjeseca od datuma registracije namjere za podnošenje zahtjeva;
 - (b) odgovara na zahtjev za prihvaćanje odgovornosti kako je navedeno u članku 40. Uredbe (EU) 2024/...⁺ u roku od dva mjeseca od primitka tog zahtjeva;
 - (c) podnosi obavijest o ponovnom prihvatu kako je navedeno u članku 41. Uredbe (EU) 2024/...⁺ u roku od mjesec dana od primitka pozitivnog rezultata u sustavu Eurodac ili potvrđuje primitak u roku od mjesec dana od te obavijesti; i

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

(d) provodi transfer kako je navedeno u članku 46. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/...⁺ u roku od godinu dana od kad je druga država članica prihvatila zahtjev za prihvaćanje odgovornost ili potvrdila obavijest o ponovnom prihvatu ili nakon konačne odluke o pravnom lijeku ili preispitivanju odluke o transferu koja ima suspenzivni učinak u skladu s člankom 43. stavkom 3. te uredbe.

3. Ako država članica iz stavka 1. ne poštuje rokove iz stavka 2. točke (a), (b) ili (d) ovog članka, ona je odgovorna za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu na temelju Uredbe (EU) 2024/...⁺ ili se ta odgovornost prenosi na nju.
4. Ako se primjenjuje stavak 1. ovog članka, prijenosi na temelju članka 46. Uredbe (EU) 2024/...⁺ u odgovornu državu članicu koja je suočena s kriznom situacijom iz članka 1. stavka 4. točke (a) ove Uredbe ili situacijom više sile ne provode se dok se ta država članica ne prestane suočavati s tom situacijom, osim ako je zbog pojedinačnih okolnosti tražitelja odgovorna država članica pristala primiti dotičnu osobu. Ako se transfer ne provede u roku od godinu dana nakon što je druga država članica prihvatila zahtjev za prihvaćanje odgovornosti ili potvrdila obavijest o ponovnom prihvatu ili nakon konačne odluke o pravnom lijeku ili preispitivanju odluke o transferu koja ima suspenzivni učinak u skladu s člankom 43. stavkom 3. Uredbe (EU) 2024/...⁺, među ostalim zbog trajanja krizne situacije iz članka 1. stavka 4. točke (a) ove Uredbe ili situacije više sile, odstupajući od članka 46. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/...⁺, odgovorna država članica, koja se suočava s tom situacijom, oslobađa se obveze da prihvati odgovornost za dotičnu osobu ili da ponovno prihvati dotičnu osobu, a odgovornost se prenosi na državu članicu koja provodi transfer.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

Članak 13.

Odstupanja od obveze ponovnog prihvata tražitelja u iznimnoj situaciji masovnih dolazaka

1. Odstupajući od članka 36. stavka 1. točke (b) i članka 38. stavka 4. Uredbe (EU) 2024/...⁺, u kriznoj situaciji iz članka 1. stavka 4 točke (a) ove Uredbe, ako su masovni dolasci državljana treće zemlje ili osoba bez državljanstva tako iznimnog razmjera i intenziteta da bi mogli stvoriti ozbiljan rizik od ozbiljnih nedostataka u postupanju s tražiteljima međunarodne zaštite, čime bi se stvorio ozbiljan rizik da zajednički europski sustav azila postane nefunkcionalan, država članica koja se suočava s tom situacijom može biti oslobođena obveze:
 - (a) ponovnog prihvata tražitelja, državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva u odnosu na koje je ta država članica navedena kao odgovorna država članica na temelju članka 16. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺ ako je ta odgovornost utvrđena na temelju članka 16. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/...⁺; ili
 - (b) ponovnog prihvata tražitelja na temelju članka 38. stavka 4. Uredbe (EU) 2024/...⁺.

Ovaj se stavak primjenjuje samo ako je zahtjev registriran u državi članici koja se suočava s tom situacijom u razdoblju utvrđenom u provedbenoj odluci Vijeća iz članka 4. stavka 3. ove Uredbe koje nije dulje od četiri mjeseca prije datuma donošenja te provedbene odluke Vijeća.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 15/24 (2016/0132(COD)).

2. Ako se primjenjuje stavak 1. ovog članka i za državu članicu koja se suočava s tom situacijom je utvrđena odgovornost na temelju članka 16. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/...⁺, ta se država članica oslobađa obveze ponovnog prihvata dotične osobe, a odgovornost se prenosi na državu članicu u kojoj je registrirana namjera za podnošenje drugog zahtjeva.

Država članica koja postane odgovorna na temelju prvog podstavka ovog stavka navodi u Eurodacu da je postala odgovorna država članica na temelju članka 16. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺.

3. Odstupajući od članka 38. stavaka 2. i 4. Uredbe (EU) 2024/...⁺, ako se primjenjuje stavak 1. ovog članka, a država članica koja se suočava s tom situacijom obvezna je ponovno prihvatiti tražitelja na temelju članka 38. stavka 4. Uredbe (EU) 2024/...⁺, država članica u kojoj je registrirana namjera za podnošenje drugog zahtjeva primjenjuje postupke utvrđene u dijelu III. te uredbe, uz iznimku članka 16. stavka 2., članka 17. stavaka 1. i 2., članka 25. stavka 5. i članka 33. stavaka 1. i 2., a obveza ponovnog prihvata tražitelja na temelju članka 38. stavka 4. prenosi se na tu državu članicu.

Ako se na temelju prvog podstavka ovog stavka ne može utvrditi odgovorna država članica, država članica u kojoj je registrirana namjera za podnošenje drugog zahtjeva odgovorna je za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Ovaj podstavak ne utječe na zahtjeve za međunarodnu zaštitu za koje je država članica poslala obavijest o ponovnom prihvatu na temelju članka 41. Uredbe (EU) 2024/...⁺ prije datuma donošenja provedbene odluke Vijeća navedenog u članku 4. stavku 3. ove Uredbe.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 15/24 (2016/0132(COD)).

Država članica koja na temelju drugog podstavka ovog stavka postane odgovorna u Eurodacu navodi da je postala odgovorna država članica u skladu s člankom 16. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/...⁺.

Poglavlje V.

Ubrzani postupak

Članak 14.

Ubrzani postupak

1. Ako objektivne okolnosti upućuju na to da bi zahtjevi za međunarodnu zaštitu skupina tražitelja iz određene zemlje podrijetla ili zemlje prethodnog uobičajenog boravišta ili dijela takve zemlje ili na temelju kriterija utvrđenih u Uredbi (EU) 2024/...⁺⁺ mogli biti utemeljeni, Komisija može, nakon savjetovanja s Forumom solidarnosti EU-a na visokoj razini, donijeti preporuku za primjenu ubranog postupka pružajući sve relevantne informacije posebno kako bi se tijelima odlučivanja olakšala primjena članka 13. stavka 11. točke (a) i članka 34. stavka 5. točke (a) Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺⁺.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 15/24 (2016/0132(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 70/23 (2016/0223(COD)).

⁺⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

2. Ako nakon donošenja preporuke iz stavka 1. ovog članka tijelo odlučivanja primijeni članak 13. stavak 12. točku (a) Uredbe (EU) 2024/...⁺ kako bi izostavilo osobni intervju i članak 34. stavak 5. točku (a) te uredbe kako bi dalo prednost razmatranju zahtjeva jer je vjerojatno utemeljen, ono osigurava, odstupajući od članka 35. stavka 4. te uredbe, da se razmatranje osnovanosti zahtjeva zaključi najkasnije u roku od četiri tjedna od podnošenja zahtjeva.
3. Pri razmatranju donošenja preporuke iz stavka 1. Komisija se može savjetovati s relevantnim agencijama Unije, UNHCR-om i drugim relevantnim organizacijama.

Poglavlje VI.

Završne odredbe

Članak 15.

Posebne odredbe i jamstva

U kriznoj situaciji, ako država članica primjenjuje odstupanja iz članaka od 10. do 13., ona propisno obavješćuje državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva, na jeziku koji oni razumiju ili se opravdano pretpostavlja da ga razumiju, o primijenjenim mjerama, o lokaciji točaka za registraciju, uključujući granične prijelaze, koje su dostupne za registraciju namjere za podnošenje zahtjeva i za podnošenje zahtjeva te o trajanju mjera.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Članak 16.
Pripravnost na krizu

1. Nacionalne strategije koje su države članice uspostavile u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) 2024/...⁺ uključuju i sljedeće:
 - (a) preventivne mjere za osiguravanje dostatne razine pripravnosti i smanjenje rizika od kriznih situacija i krizno planiranje, uzimajući u obzir krizno planiranje u skladu s uredbama (EU) 2021/2303 i (EU) 2019/1896 i Direktivom (EU) 2024/...⁺⁺ te izvješća Komisije izdana u okviru Plana za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija;
 - (b) analizu mjera potrebnih za odgovor na krizne situacije i situacije više sile u dotičnoj državi članici i njihovo rješavanje, uključujući mjere za zaštitu prava tražitelja međunarodne zaštite i korisnika međunarodne zaštite i drugih oblika zaštite.
2. Za potrebe stavka 1. države članice mogu se savjetovati s Komisijom i relevantnim tijelima, uredima i agencijama Unije, posebno s Agencijom za azil, kao i s regionalnim i lokalnim tijelima, prema potrebi i u skladu s nacionalnim pravom.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

3. Države članice prema potrebi revidiraju nacionalne strategije uspostavljene u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) 2024/...⁺, a u svakom slučaju najkasnije u roku jedne godine od datuma završetka krizne situacije u skladu s člankom 5. ove Uredbe.

Članak 17.

Suradnja i procjena

1. Kako bi se osigurala neometana primjena mjera uključenih u provedbenu odluku Vijeća iz članka 4. stavka 3. ove Uredbe, Koordinator EU-a za solidarnost odmah nakon donošenja te provedbene odluke Vijeća saziva prvi sastanak Foruma solidarnosti EU-a na tehničkoj razini iz članka 14. stavka 5. Uredbe (EU) 2024/...⁺. Nakon tog prvog sastanka Forum solidarnosti EU-a na tehničkoj razini sastaje se onoliko puta koliko je potrebno.
2. Država članica u kriznoj situaciji može zatražiti pomoć svih tijela koja mogu u kratkom roku povećati ljudske resurse nadležnih tijela te države u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) 2024/...⁺⁺ te pomoć stručnjaka koje rasporedi Agencija za azil u skladu s člankom 5. točkom (a) te uredbe i člankom 16. stavkom 2. točkom (b) i člankom 21. stavkom 3. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/2303.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

3. Komisija, Europski parlament, Vijeće, relevantne agencije Unije i država članica koja je suočena s kriznom situacijom ili situacijom više sile blisko surađuju i redovito se međusobno obavješćuju o provedbi provedbene odluke Vijeća iz članka 4. stavka 3.
4. Država članica koja je suočena s kriznom situacijom ili situacijom više sile nastavlja dostavljati Komisiji sve relevantne podatke, uključujući statističke podatke relevantne za provedbu ove Uredbe. Dotična država članica također dostavlja Komisiji konkretne informacije koje su joj potrebne za provedbu tog preispitivanja na temelju članka 6. stavka 3. i za izradu prijedloga za stavljanje izvan snage ili produljenje provedbene odluke Vijeća, kao i sve druge informacije koje Komisija zatraži na temelju toga.
5. Država članica koja je suočena s kriznom situacijom ili situacijom više sile nastavlja blisku suradnju s UNHCR-om i bilo kojom drugom organizacijom koju je država članica ovlastila za zadaće na temelju ovog poglavlja i Uredbe (EU) 2024/...⁺ te Direktive (EU) 2024/...⁺⁺.
6. Pri izvršavanju svojih ovlasti i obavljanju svojih odgovornosti na temelju ovog članka, Komisija i Vijeće u svakom trenutku osiguravaju poštovanje načela nužnosti i proporcionalnosti.

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).

Članak 18.
Financijska potpora

1. Države članice koje provode premještanje kao mjeru solidarnosti mogu koristiti financijsku potporu Unije pod uvjetima utvrđenima u članku 11. stavku 9. Uredbe (EU) 2021/1147, među ostalim za mjere rane integracije koje provode regionalna i lokalna tijela.
2. Financijska sredstva za hitnu potporu državi članici u kriznoj situaciji mogu se dodijeliti na temelju članka 31. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU) 2021/1147, među ostalim za izgradnju, održavanje i obnovu prihvatnih objekata potrebnih za provedbu ove Uredbe u skladu sa standardima iz Direktive (EU) 2024/...⁺.

Članak 19.
Izmjena Uredbe (EU) 2021/1147

U članku 31. stavku 1. Uredbe (EU) 2021/1147 dodaje se sljedeća točka:

„(ba) krizna situacija u smislu članka 1. stavka 4. točke (a) Uredbe (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća⁺⁺.

* Uredba (EU) 2024/... Europskoga parlamenta i Vijeća kriznim situacijama i situacijama više sile u području migracija i azila i izmjeni Uredbe (EU) 2021/1147 (SL L, ..., ELI:...).

⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj direktive iz dokumenta PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)).
⁺⁺ SL: molimo u tekst unijeti broj uredbe iz dokumenta PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)), a u bilješku unijeti broj, datum, naslov, upućivanje na SL i ELI za tu uredbu.

Članak 20.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od ... [prvog dana dvadeset i petog mjeseca koji slijedi nakon njezina stupanja na snagu].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica